

**Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till
ändring av lagstiftningen om socialskyddsavgifter för 1991**

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås att den verkan som följer av den nuvarande differentieringen av arbetsgivares folkpensionsavgift slopas för att industrins verksamhetsmöjligheter skall förbättras och att avgiften bestäms enligt den lägsta avgiftsklassen. Samtidigt sänks privata arbetsgivares sjukförsäkringsavgift med en procentenhet. I privata arbetsgivares folkpensionsavgift uppbärs således från den 1 juli till den 31 december 1991 hos alla arbetsgivare 2,40 % och i sjukförsäkringsavgift 0,45 % av det lönebelopp som är underkastat förskottsuppbörd.

För partiell finansiering av sänkningen av arbetsgivaravgifterna höjs sjukförsäkringspremien för försäkrade för 1991 med ett penni per skattöre i fråga om den del som överstiger 80 000 skattören. I annat fall är premien 1,70 penni per skattöre. Höjningen av premien

beaktas i den slutliga beskattningen för 1991.

De föreslagna åtgärderna minskar arbetsgivarnas betalningsskyldighet 1991 med ca 945 milj. mark. Folkpensionsanstaltens inkomster minskar på motsvarande sätt med ca 945 milj. mk. Staten skall därför såsom andelar enligt 59 § folkpensionslagen och 59 § sjukförsäkringslagen 1991 betala ca 910 milj. mk till folkpensionsanstalten. Höjningen av sjukförsäkringspremien för försäkrade åsamkar hushållen merutgifter om ca 800 milj. mk, som förverkligas vid den slutliga beskattningen för 1991. Av samma orsak har åtgärden inga omedelbara verkningar på folkpensionsanstaltens inkomster 1991.

Avsikten är att lagändringarna, som ansluter sig till regeringens proposition angående ändringar i statsbudgeten för 1991, skall träda i kraft den 1 juli 1991.

MOTIVERING

1. Nuläget och de föreslagna ändringarna

Enligt 3 § 2 mom. (956/72 och 307/82) folkpensionslagen uppbärs i arbetsgivares folkpensionsavgift, beroende på hur kapitalintensiv affärsverksamhet är, antingen 4,25, 4,75 eller 5,25 % av det till arbetstagare utbetalda, förskottsuppbörd underkastade lönebeloppet. Den gräns för de regelmässiga avskrivningarna som ansluter sig till fastställandet av folkpensionsavgiftsklassen höjdes vid ingången av 1987 från 200 000 mk till 300 000 mk (1040/86).

Arbetsgivares folkpensionsavgift för 1991 fastställdes genom lagen den 30 november 1990

om temporär ändring av folkpensionslagen (1024/90). Enligt det som stadgas 3 § i lagen var avsikten att hos arbetsgivare inom den privata sektorn och hos sådana statliga affärsverk på vilka tillämpas lagen om statens affärsverk (627/87) år 1991 i folkpensionsavgift för första hälften av året skulle uppbäras 3,40 % av det till en arbetstagare utbetalda, förskottsinnehållning underkastade lönebeloppet (klass I). Folkpensionsavgiften för arbetsgivare skulle dock ha varit högre i det fall att det belopp av sådana normala avskrivningar, som en vid statsbeskattningen skattskyldig arbetsgivare som idkar affärsverksamhet uppgivit i skattedeklarationen för den senaste beskatt-

ningen och som han gjort på anskaffningsavgifterna för förslitning underkastade anläggningstillgångar, varit minst 10 och högst 30 % av det belopp som han under samma skatteår betalat i löner. Då skulle folkpensionsavgiftens storlek ha varit 4,45 % (klass II). I fråga om större avskrivningsbelopp än 30 % av de utbetalda lönerns belopp skulle avgiften ha varit 5,05 % för arbetsgivaren (klass III). Differentieringen tillämpas i båda fallen endast om avskrivningarnas belopp är större än 300 000 mk. Samtidigt stadgades att avgiften i klass I är 3,15 % räknat från den 1 juli 1991, medan de andra avgifterna kvarstod som förut.

För att företagens situation skulle underlätas sänktes folkpensionsavgiften enligt 1 § lagen den 28 december 1990 om exceptionell sänkning av privata arbetsgivares folkpensionsavgift 1991 (1364/90) med en procentenhet från ingången av 1991 till utgången av september så att folkpensionsavgiftens belopp i klass I är 2,40 % från den 1 januari till den 30 juni 1991 och 2,15 % från den 1 juli till den 30 september 1991. Den differentierade folkpensionsavgiftens belopp i avgiftsklass II fastställdes till 3,45 % från den 1 januari till den 30 september 1991 och i avgiftsklass III till 4,05 % för samma tid. Senare förlängdes sänkningen av folkpensionsavgiften med en procentenhet från den 1 oktober 1991 genom lagen den 8 mars 1991 om ändring av 1 § lagen om exceptionell sänkning av privata arbetsgivares folkpensionsavgift 1991 (475/91). Enligt den är folkpensionsavgiftens storlek 2,15 % i avgiftsklass I, 3,45 % i avgiftsklass II och 4,05 % i avgiftsklass III från ingången av oktober till utgången av 1991.

Enligt 1 § lagen angående ändring av lagen om arbetsgivares socialskyddsavgift (613/78) är arbetsgivaren skyldig att till folkpensionsanstalten såsom arbetsgivares sjukförsäkringsavgift erlägga 1,50 % av beloppet av de förskottsuppbörd underkastade löner han betalat.

För 1991 har i sjukförsäkringsavgift hos arbetsgivare inom den privata sektorn uppburits 1,45 % av det förskottsuppbörd underkastade lönebeloppet. Om detta stadgas i 2 § lagen den 30 november 1990 om sjukförsäkringsavgiften och sjukförsäkringspremien för 1991 (1025/90).

Enligt 33 § 1 mom. (742/70) sjukförsäkringslagen är den försäkrades sjukförsäkringspremie 1,25 penni per skattöre. Enligt 1 § lagen den 30 november 1990 om sjukförsäkringsavgiften och sjukförsäkringspremien för 1991 är en försäk-

rads sjukförsäkringspremie 1,70 penni för varje skattöre som har påförts den försäkrade vid kommunalbeskattningen för 1991. Premien beaktas till detta belopp i förskottsinnehållningen för 1991.

Statsrådet fattade den 10 maj 1991 ett principbeslut om att industrins verksamhetsmöjligheter skall förbättras. Förutsättningen för en positivare sysselsättningsutveckling är att industrinproduktionen och exporten kraftigt ökar. Som en del av sådana åtgärder som tar sikte på detta föreslår regeringen, att den nuvarande differentieringen av privata arbetsgivares folkpensionsavgifter slopas genom att avgifterna i klass II och III sänks till nivån i klass I. Vidare sänks arbetsgivarens sjukförsäkringsavgift tillfälligt med en procentenhet från den 1 juli 1991 till den 30 juni 1992. Sänkningarna av socialskyddsavgifterna skulle jämfört med nuläget således klassvis vara sammanlagt 1 procentenhet, 2,05 procentenheter och 2,65 procentenheter. Under nämnda tid är alla privata arbetsgivares folkpensionsavgifter 2,40 procent och sjukförsäkringsavgift 0,45 procent. För partiell finansiering av sänkningen av avgifterna föreslås att de försäkrades sjukförsäkringspremie höjs med 1,0 penni per skattöre för åren 1991 och 1992 i fråga om den del som överstiger 80 000 skattören.

På grund av ovanstående föreslås att ändringarna av socialskyddsavgifterna genomförs separat för 1991, eftersom det stadgas om avgifterna i ettåriga lagar. Av lagtekniska skäl föreslås att om privata arbetsgivares folkpensionsavgifter stadgas genom en separat undantagslag, varvid lagen den 28 december 1990 om exceptionell sänkning av privata arbetsgivares folkpensionsavgift 1991 (1364/90) och lagen den 8 mars 1991 om ändring av 1 § lagen om exceptionell sänkning av privata arbetsgivares folkpensionsavgift 1991 (475/91) kan upphävas som obehövlige. Ändringen av arbetsgivares sjukförsäkringsavgift och de försäkrades sjukförsäkringspremie kan genomföras genom att lagen om sjukförsäkringsavgiften och sjukförsäkringspremien för 1991 (1025/90) ändras.

I lagen om skatteskalorna och skatteprocent-satserna vid statsbeskattningen för 1991 (1250/90) stadgas i fråga om förskottsinnehållningen under detta år undantagsvis bl.a. att innehållningen på den lön som betalas under början av året verkställs enligt de personliga innehållningsprocent-satser eller andra föreskrifter om verkställande av förskottsinnehållning som var

i kraft 1990. I samma lag stadgas att de innehållningsprocenter som tillämpas från ingången av juli fastställs så att de, om de tillämpades hela året, skulle resultera i sådant innehållningsbelopp som avses i 11 § lagen om förskottsuppbörd och som motsvarar det sammanlagda beloppet av de skatter och avgifter som den skattskyldige, enligt de skattegrunder som skall tillämpas under skatteåret, skall erlägga för sin totala lön eller för annan förskottsinnehållning underkastad inkomst under skatteåret.

Det är inte längre möjligt att i de innehållningsprocenter som tillämpas från ingången av juli i år beakta den föreslagna höjningen av de försäkrades sjukförsäkringspremie. Eftersom en återkommande ändring av de grunder som tillämpas vid förskottsinnehållningen inte förvaltningsmässigt sett är ändamålsenlig, föreslås att höjningen av sjukförsäkringspremien för 1991 beaktas först vid den slutliga beskattningen. Lagen om ändring av lagen om förskottsuppbörd (1338/90) som trädde i kraft vid ingången av detta år, gör det möjligt för den skattskyldige att komplettera förskottsuppbörden i sådana fall där den föreslagna höjningen av sjukförsäkringspremien medför tilläggsskatt som betalas vid uppbörden.

2. Propositionens ekonomiska verkningar

De föreslagna åtgärderna minskar 1991 privata arbetsgivares betalningsskyldighet i fråga om folkpensionsavgiften med ca 245 milj. mk och betalningsskyldigheten i fråga om sjukförsäkringsavgiften med ca 700 milj. mk. Folkpensionsanstaltens inkomster minskar med motsvarande markbelopp när det gäller folkpensionsfonden och sjukförsäkringsfonden. Detta innebär att staten i enlighet med 59 § folkpensionslagen kommer att betala 210 milj. mk till folkpensionsfonden och i enlighet med 59 § sjukförsäkringslagen 700 milj. mk till sjukförsäkringsfonden som en följd av reformen 1991.

Eftersom de försäkrades premie bestäms först vid den slutliga beskattningen för 1991, förverkligas ökningen om 800 milj. mk i beskattningen av hushållen först då.

3. Lagstiftningsordning

I den lag som skall ges om arbetsgivares folkpensionsavgift föreslås att avgiften för 1991 delvis skall fastställas på en lägre nivå än den redan stadgade ettåriga nivån samt med avvikelser från den lagstadgade permanenta nivån. Eftersom man inte har uppburit 2,15 % som folkpensionsavgift i klass I, kan den ändring som nu föreslås i arbetsgivarens betalningsskyldighet inte innebära att betalningsbördan ökar. Därför bör lagen om exceptionell sänkning av privata arbetstagares folkpensionsavgift behandlas i den ordning som enligt 66 § riksdagsordningen gäller för vanliga lagar.

Höjningen av den försäkrades sjukförsäkringspremie innebär att premien jämfört med 1991 års nivå delvis höjs för vissa skattskyldiga och med beaktande av lagens permanenta nivå att betalningsbördan ökar för alla försäkrade. Därför förutsätter 1 § i den föreslagna lagen att den behandlas i den ordning som enligt 68 § riksdagsordningen gäller för skatt som skall uppbäras under ett år. Motsvarande villkor kan inte uppställas för 2 § lagen om arbetsgivares sjukförsäkringsavgift där det föreslås att arbetsgivares skyldighet att betala sjukförsäkringsavgifter lindras även jämfört med nivån i den permanenta lagen. Enligt vedertagen praxis bör lagen dock behandlas i den ordning som enligt 68 § riksdagsordningen gäller för skatt.

4. Ikraftträdande

Lagarna föreslås träda i kraft den 1 juli 1991.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

1.

Lag**om exceptionell sänkning av privata arbetsgivares folkpensionsavgift 1991**

I enlighet med riksdagens beslut stadgas:

1 §

Med avvikelse från vad 3 § 2 mom. lagen den 30 november 1990 om temporär ändring av folkpensionslagen (1024/90) stadgar om arbetsgivares folkpensionsavgift skall en privat arbetsgivare, enligt vad som därom stadgas särskilt, i arbetsgivares folkpensionsavgift från den 1 januari till den 31 december 1991 betala 2,40 procent av det förskottsinnehållning underkastade lönebeloppet. Har beloppet av de normala avskrivningar, som en vid statsbeskattningen skattskyldig arbetsgivare som idkar affärsverksamhet uppgivit i skattedeklarationen för den senaste beskattningen och som han gjort på anskaffningsutgifterna för försäkring underkastade anläggningstillgångar, varit större än 300 000 mark och samtidigt minst 10 och högst 30 procent av det belopp som han under samma skatteår utbetalt i löner, är avgiftens storlek under det kalenderår som följer på den

senaste beskattningen likväl från den 1 januari till den 30 juni 1991 3,45 procent samt från den 1 juli till den 31 december 1991 2,40 procent av det förskottsinnehållning underkastade lönebeloppet. Har beloppet av en sådan arbetsgivares ovan nämnda avskrivningar varit större än 300 000 mark och samtidigt över 30 procent av de utbetalda lönernas belopp, är avgiften från den 1 januari till den 30 juni 1991 4,05 procent och från den 1 juli till den 31 december 1991 2,40 procent av det förskottsinnehållning underkastade lönebeloppet.

2 §

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1991.

Genom denna lag upphävs lagen den 28 december 1990 om exceptionell sänkning av privata arbetsgivares folkpensionsavgift 1991 (1364/90) jämte senare ändringar.

2.

Lag**om ändring av 1 och 2 §§ lagen om sjukförsäkringsavgiften och sjukförsäkringspremien för 1991**

I enlighet med riksdagens beslut

ändras 1 och 2 §§ lagen den 30 november 1990 om sjukförsäkringsavgiften och sjukförsäkringspremien för 1991 (1025/90):

1 §

Med avvikelse från vad 33 § 1 mom. sjukförsäkringslagen (364/63), sådant det lyder i lag av den 4 december 1970 (742/70), stadgar om försäkrads sjukförsäkringspremie är premien 1,70 penni för varje skattöre som har påförts den försäkrade vid kommunalbeskattningen för 1991. Försäkringspremien är dock 2,70 penni

för varje skattöre som har påförts den försäkrade vid kommunalbeskattningen till den del antalet skattören överstiger 80 000.

2 §

Med avvikelse från vad 1 § 1 mom. lagen om arbetsgivares socialskyddsavgift (366/63), sådant det lyder i lag av den 11 augusti 1978

(613/78), stadgar om arbetsgivares sjukförsäkringsavgift uppbärs hos privata arbetsgivare och hos sådana statliga affärsverk på vilka tillämpas lagen om statens affärsverk (627/87) i arbetsgivares sjukförsäkringsavgift 1,45 procent av det till en arbetstagare från den 1 januari till den 30 juni 1991 utbetalda, förskottsuppbörd underkastade lönebeloppet och 0,45 procent av det till en arbetstagare från den 1 juli till den 31 december 1991 utbetalda, förskottsuppbörd underkastade lönebeloppet. I arbetsgivares sjukförsäkringsavgift uppbärs dock av det till en arbetstagare den 1 januari 1991 eller senare under året utbetalda, förskottsinnehållning underkastade lönebeloppet hos staten, andra statliga inrättningar än de ovan nämnda affärsverken samt hos landskapet Åland och de kommunala affärsverken 2,70 procent, hos kommu-

nerna och kommunalförbunden 3,95 procent, hos den evangelisk-lutherska kyrkan och dess församlingar och församlingsförbund samt hos ortodoxa kyrkosamfundet och dess församlingar 4,20 procent.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1991.

Lagens 1 § tillämpas på försäkrades sjukförsäkringspremier för 1991.

Med avvikelse från vad som stadgas i 11 och 37 §§ lagen om förskottsuppbörd och 5 § lagen om skatteskalorna och skatteprocentsatserna vid statsbeskattningen för 1991 (1250/90) beaktas inte sådan försäkringspremie för försäkrade som avses i 1 § vid den förskottsuppbörd som verkställs för 1991 till den del premien överstiger 1,70 penni per skattöre.

Helsingfors den 24 maj 1991

Republikens President
MAUNO KOIVISTO

Social- och hälsovårdsminister *Eeva Kuuskoski*

2.

Lag**om ändring av 1 och 2 §§ lagen om sjukförsäkringsavgiften och sjukförsäkringspremien för 1991**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras 1 och 2 §§ lagen den 30 november 1990 om sjukförsäkringsavgiften och sjukförsäkringspremien för 1991 (1025/90):

Gällande lydelse

1 §

Med avvikelse från vad 33 § 1 mom. sjukförsäkringslagen (364/63), sådant det lyder i lag av den 4 december 1970 (742/70), stadgar om försäkrads sjukförsäkringspremie är premien 1,70 penni för varje skattöre som har påförts den försäkrade vid kommunalbeskattningen för 1991.

2 §

Med avvikelse från vad 1 § 1 mom. lagen om arbetsgivares socialskyddsavgift (366/63), sådant det lyder i lag av den 11 augusti 1978 (613/78), stadgar om arbetsgivares sjukförsäkringsavgift uppbärs hos privata arbetsgivare och hos sådana statliga affärsverk på vilka tillämpas lagen om statens affärsverk (627/87) i arbetsgivares sjukförsäkringsavgift 1,45 procent av det till en arbetstagare från den 1 januari 1991 eller senare under året utbetalda, förskottsuppbörd underkastade lönebeloppet. I arbetsgivares sjukförsäkringsavgift uppbärs dock av det till en arbetstagare den 1 januari 1991 eller senare under året utbetalda, förskottsinnehållning underkastade lönebeloppet hos staten, andra statliga inrättningar än de ovan nämnda affärsverken samt hos landskapet Åland och de kommunala affärsverken 2,70 procent, hos kommunerna och kommunalförbunden 3,95 procent, hos den evangelisk-lutherska kyrkan och dess församlingar och församlingsförbund samt hos ortodoxa kyrkosamfundet och dess församlingar 4,20 procent.

Föreslagen lydelse

1 §

Med avvikelse från vad 33 § 1 mom. sjukförsäkringslagen (364/63), sådant det lyder i lag av den 4 december 1970 (742/70), stadgar om försäkrads sjukförsäkringspremie är premien 1,70 penni för varje skattöre som har påförts den försäkrade vid kommunalbeskattningen för 1991. *Försäkringspremien är dock 2,70 penni för varje skattöre som har påförts den försäkrade vid kommunalbeskattningen till den del antalet skattören överstiger 80 000.*

2 §

Med avvikelse från vad 1 § 1 mom. lagen om arbetsgivares socialskyddsavgift (366/63), sådant det lyder i lag av den 11 augusti 1978 (613/78), stadgar om arbetsgivares sjukförsäkringsavgift uppbärs hos privata arbetsgivare och hos sådana statliga affärsverk på vilka tillämpas lagen om statens affärsverk (627/87) i arbetsgivares sjukförsäkringsavgift 1,45 procent av det till en arbetstagare från den 1 januari *till den 30 juni 1991 utbetalda, förskottsuppbörd underkastade lönebeloppet och 0,45 procent av det till en arbetstagare från den 1 juli till den 31 december 1991 utbetalda, förskottsuppbörd underkastade lönebeloppet.* I arbetsgivares sjukförsäkringsavgift uppbärs dock av det till en arbetstagare den 1 januari 1991 eller senare under året utbetalda, förskottsinnehållning underkastade lönebeloppet hos staten, andra statliga inrättningar än de ovan nämnda affärsverken samt hos landskapet Åland och de kommunala affärsverken 2,70 procent, hos kommunerna och kommunalförbunden 3,95 procent, hos den evangelisk-lutherska kyrkan och dess församlingar och församlingsförbund samt hos ortodoxa kyrkosamfundet och dess församlingar 4,20 procent.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1991.

*Gällande lydelse**Föreslagen lydelse*

Lagens 1 § tillämpas på försäkrades sjukförsäkringspremier för 1991.

Med avvikelse från vad som stadgas i 11 och 37 §§ lagen om förskottsuppbörd och 5 § lagen om skatteskalorna och skatteprocentsatserna vid statsbeskattningen för 1991 (1250/90) beaktas inte sådan försäkringspremie för försäkrade som avses i 1 § vid den förskottsuppbörd som verkställs för 1991 till den del premien överstiger 1,70 penni per skattöre.
